

Geldzaken om te regelen voor je overlijden

Natuurlijk hoop je dat jij, je eventuele partner en eventuele kinderen nog lang en gelukkig leven. Toch kan er iets gebeuren waardoor je eerder overlijdt. Dan wil je niet dat je naasten naast hun verdriet, ook nog geldzorgen hebben. Dat kun je voorkomen door nu al na te denken over jouw overlijden.

Op deze pagina

- > 1. Zorg ervoor dat jouw erfenis bij de juiste persoon of personen terecht komt
- > 2. Houd rekening met erfbelasting
- > 3. Maak een lijstje met geldzaken
- > 4. Controleer of je partner recht heeft op nabestaandenpensioen
- > 5. Zoek uit welke inkomsten je partner nog meer heeft
- > 6. Controleer hoe het zit met je woning
- > 7. Zorg ervoor dat de uitvaart kan worden betaald
- > 8. Zet de verwachte inkomsten en uitgaven op een rij
- > 9. Wat doe je als je verwacht dat je nabestaanden geld tekort komen?

1. Zorg ervoor dat jouw erfenis bij de juiste persoon of personen terecht komt

Een erfenis of nalatenschap is alles wat je achterlaat na je overlijden. Spaargeld, een eigen huis, maar ook kleding, sieraden, meubilair en schulden. Als je zelf niets regelt dan bepaalt de wet naar wie jouw erfenis gaat als jij overlijdt. Dit heet het wettelijk erfrecht. Voor samenwoners geldt dat dit hun kinderen zijn. Als er geen kinderen zijn dan gaat de erfenis naar andere familieleden.

Ben je getrouwd of heb je een geregistreerd partnerschap? Dan gaat de erfenis naar de partner en naar eventuele kinderen. Hiervoor maakt het niet uit hoe jullie getrouwd zijn. Of dat nu in beperkte of volledige gemeenschap van goederen is, of met huwelijkse voorwaarden.

Hoe je getrouwd bent heeft wel invloed op de hoogte van de erfenis. Bij een volledige gemeenschap van goederen is alles al voor 50% van je partner. Hierdoor is de erfenis lager dan wanneer je ook nog veel eigen bezittingen hebt.

Testament

Wil jij het anders geregeld hebben? Dan kun je bij de notaris een testament opstellen. Hierin leg je afwijkende afspraken vast. Bijvoorbeeld:

- Wie de voogdij krijgt over je kinderen.
- Dat de partners van je kinderen geen recht hebben op de erfenis.
- Wie je erfgenamen zijn.
- Dat een bepaald bedrag of bezitting naar een specifiek persoon gaat. Dit heet een legaat.

Sommige zaken kun je ook zonder testament regelen. Dit doe je in een codicil. Hierin beschrijf je bijvoorbeeld wie bepaalde spullen met emotionele waarde krijgt. En in een samenlevingscontract kun je met een verblijvingsbeding regelen dat je partner de gezamenlijke bezittingen erft.

Wie erft volgens het wettelijk erfrecht?

Link naar de website van notaris.nl

<https://www.notarissen.nl/bij-overlijden/wie-is-erfgenaar>

Dit kun je met een testament regelen

Link naar de website van notaris.nl

<https://www.notarissen.nl/testament>

Wat kun je voor je partner regelen in een testament?

Link naar de website van notaris.nl

<https://www.notarissen.nl/testament/wat-u-in-een-testament-kunt-regelen-voor-uw-partner>

Hoe zit het met het legaat en codicil?

Link naar de website van notaris.nl

<https://www.notarissen.nl/testament/speciale-spullen-en-wensen>

Nalaten met een codicil

Link naar de website van notaris.nl

<https://www.notarissen.nl/nieuws/nalaten-met-een-codicil>

2. Houd rekening met erfbelasting

Over een erfenis moet je erfbelasting betalen. Het bedrag dat de erfgenaar betaalt, hangt af van de relatie tot de overledene. Voor partners en kinderen gelden lagere percentages dan voor andere familieleden of mensen zonder familierelatie. Ook hebben gehuwde of geregistreerde partners en kinderen vaak een hogere vrijstelling. Woon je samen? Dan hangt de hoogte van erfbelasting af van wat jullie samen hebben geregeld.

Bereken je erfbelasting

Link naar de website van de Belastingdienst

http://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/themaoverstijgend/rekenhulpen/rekenhulp_erfbelasting

Wat betekent samenwonen voor je erfenis en de erfbelasting?

Link naar de website van notaris.nl

<https://www.notaris.nl/samen-verder/samenwonen>

3. Maak een lijstje met geldzaken

Maak alvast een overzicht van alles wat je hebt lopen bij banken, verzekeraars en pensioenfondsen. Denk bijvoorbeeld aan je betaalrekeningen, spaarrekeningen, hypotheken, leningen, lease contracten, beleggingen, pensioenen, lijfrentes en verzekeringen.

Zet op deze lijst ook welke vaste uitgaven er zijn en aan wie je die betaalt.

Bijvoorbeeld voor je woning, gas/water/licht en abonnementen. Dan weten jouw nabestaanden wat ze moeten regelen als jij overlijdt.

Houd alles overzichtelijk bij op papier of digitaal. En zorg ervoor dat je nabestaanden weten waar jij dit bewaart.

4. Controleer of je partner recht heeft op nabestaandenpensioen

Als jij pensioen opbouwt dan heeft je partner mogelijk recht op nabestaandenpensioen na jouw overlijden. Daarvoor is het wel belangrijk dat jouw partner is aangemeld bij je pensioenuitvoerder. Als je getrouwd bent of een geregistreerd partnerschap hebt, dan is dit automatisch geregeld. Woon je samen? Vraag dan bij je pensioenuitvoerder na hoe jij je partner kunt aanmelden.

De hoogte van het nabestaandenpensioen is van veel zaken afhankelijk en kan soms tegenvallen. Op mijnpensioenoverzicht.nl kun je zien hoeveel jouw partner ontvangt na jouw overlijden. Het actuele nabestaandenpensioen bij jouw huidige pensioenuitvoerder kun je ook vinden in de online mijn-omgeving van de uitvoerder.

Controleer de hoogte van je nabestaandenpensioen

Link naar de website van Mijnpensioenoverzicht.nl

<https://www.mijnpensioenoverzicht.nl/>

5. Zoek uit welke inkomsten je partner nog meer heeft

Naast het nabestaandenpensioen heeft je partner misschien nog meer inkomsten:

- Werkt je partner? Dan krijgt je partner nog steeds salaris na jouw overlijden. Probeer in te schatten of dit verandert, bijvoorbeeld omdat je partner minder gaat werken om voor de kinderen te zorgen.
- Ontvangt je partner AOW? Dan loopt dit gewoon door. Als jij ook AOW kreeg dan stopt dit. Je partner krijgt vervolgens meer AOW, maar het totaalbedrag is minder

dan eerst.

- Check of er recht is op toeslagen en tegemoetkomingen. Vaak zijn die afhankelijk van je inkomen, zoals de zorgtoeslag, huurtoeslag en het kindgebonden budget. Na een overlijden gaat het gezinsinkomen vaak omlaag. Hierdoor heeft de achterblijvende partner misschien recht op toeslagen of stijgen de toeslagen die jullie al kregen.
- Check of je partner recht heeft op een uitkering volgens de Algemene nabestaandenwet (Anw). Thuiswonende kinderen onder de 18 kunnen hier ook recht op hebben. Houd er wel rekening mee dat deze uitkering lager is als je partner zelf andere inkomsten heeft.
- Heb je via je werkgever een Anw-hiaatverzekering afgesloten?
- Heb je een lijfrenteverzekering of bankspaarrekening die uitkeert als je overlijdt? Of een overlijdensrisicoverzekering?

➔ **Controleer op welke tegemoetkomingen je partner recht heeft**

Link naar de website van het Nibud

<https://berekenuwrecht.nibud.nl/introductie>

➔ **Wanneer is er recht op een Anw-uitkering?**

Link naar de website van de Sociale Verzekeringsbank

<https://www.svb.nl/nl/anw/wanneer-krijgt-u-anw/uw-partner-is-overleden>

➔ **Wat is een Anw-hiaatverzekering?**

Link naar de website van A tot Zekerheid van het Verbond van Verzekeraars

<https://www.vanatotzekerheid.nl/begrippen/anw-hiaatverzekering/>

➔ **Welke verzekeringen kun je afsluiten voor als je overlijdt?**

<https://www.wijzeringeldzaken.nl/overlijden/verzekeringen/>

6. Controleer hoe het zit met je woning

Controleer wie in jouw woning mag blijven wonen als jij overlijdt. Woon je in een huurhuis? Dan mag je partner daar vaak alleen blijven wonen als je partner officieel medehuurder is.

Woon je in een koophuis? Dan is jouw deel van de woning onderdeel van de erfenis. Als je partner niet jouw erfgenaam is dan betekent dit misschien dat jouw partner de woning moet verlaten. Dit kun je voorkomen door een testament op te laten stellen.

Als je een hypotheek hebt, hoort daar vaak een overlijdensrisicoverzekering bij. Die keert geld uit als de verzekerde (jij of je partner) overlijdt. Soms ben je verplicht dit geld te gebruiken om de hypotheek (deels) af te lossen. In andere gevallen mag de ontvanger zelf bepalen waarvoor het geld wordt gebruikt. Controleer of je een overlijdensrisicoverzekering hebt, wat het verzekerde bedrag is en wie dit geld ontvangt. Dit is belangrijk voor de financiële situatie van jouw nabestaanden.

7. Zorg ervoor dat de uitvaart kan worden betaald

Je kunt hiervoor geld sparen of een uitvaartverzekering afsluiten.

➔ Wat kost een uitvaart?

Link naar de website van de Consumentenbond

<https://www.consumentenbond.nl/erven-schenken/wat-kost-een-uitvaart>

8. Zet de verwachte inkomsten en uitgaven op een rij

Je weet nu wat de verwachte inkomsten zijn. Ga na wat je partner verwacht uit te geven na je overlijden. Denk daarbij aan de woning, verzekeringen, boodschappen, abonnementen en kleding en/of studie van de kinderen. Je kunt hiervoor een digitaal huishoudboekje gebruiken. Houd er rekening mee dat sommige inkomsten en uitgaven kunnen veranderen na jouw overlijden. Bijvoorbeeld de kosten voor kinderopvang.

➔ Overzicht digitale huishoudboekjes

<https://www.wijzeringeldzaken.nl/huishoudboekjes/>

9. Wat doe je als je verwacht dat je nabestaanden geld tekort komen?

Dan kun je de volgende dingen doen:

- Je zet geld opzij op een spaarrekening
- Je lost extra af op je hypotheek
- Je sluit een overlijdensrisicoverzekering af
- Je neemt een lijfrenteverzekering of bankspaarrekening die ook uitkeert als je overlijdt
- Na je overlijden verhuist je partner naar een goedkopere woning

Ga na welke oplossing het beste bij je partner en je gezin past.

Overige onderwerpen

- Overlijden van een ondernemer
- Overlijden
- Schulden erven

Actueel

- Dit verandert er in 2025 voor zzp'ers en ondernemers
- Dit verandert er in 2024 voor zzp'ers
- Veranderingen in 2025 als je kinderen hebt of krijgt